Dyrebeskyttelsen Norge

Ansvarlig kattehold

Et introduksjonshefte om veien til et godt katteliv

Ansvarlig dyrehold

Før man går til anskaffelse av et dyr, er det viktig å tenke seg nøye om. Uansett art, følger det store forpliktelser!

Har du tid til å gi dyret nok oppmerksomhet og aktivisering? Har du reflektert over gjennomsnittlig levealder for dyret du vurderer å skaffe deg? Du skal ikke bare ha tid nå, men i flere tiår framover.

Har du kunnskap om hva slags behov dyret har og hva som skal til for å gi det et godt liv?

Har du satt deg inn i hva det koster å ha dyr? Mat og utstyr er faste utgifter. I tillegg er du forpliktet til å ta dyret til veterinær ved behov. Veterinærbehandling er kostbart, og vi anbefaler derfor helseforsikring for alle dyr.

Reiser du ofte på ferie eller reiser du mye i jobben? Har du venner eller familie som kan hjelpe deg med pass eller er du avhengig av oppstalling på et dyrepensjonat? I så fall er det en kostnad som må tas med i beregningen.

Et dyr er ikke et leketøy, så selv om det er barn i familien som ønsker seg dyr, må en voksen stå ansvarlig for dyreholdet. Det er forbudt for barn under 16 år å ha selvstendig ansvar for dyr.

Du står også ansvarlig om dyret ditt blir drektig og får unger. Dyrebeskyttelsen Norge anbefaler derfor at alle katter og kaniner blir kastrerte og ID-merkede. Dette vil forhindre hjemløshet og kan i tillegg beskytte dyrene mot alvorlig sykdom og kreft.

Katten

Katter er sosiale av natur og omgås gjerne mennesker og andre katter. Som hos andre dyr, varierer personligheten fra individ til individ og det kan også være stor variasjon mellom de ulike rasene. Dette gjelder også for aktivitetsnivå og oppmerksomhetsbehov.

Katten er kjent for å være selvstendig og uavhengig, og for å jakte på byttedyr som fugl og smågnagere. Mange tror dermed at katter kan klare seg på egenhånd i norsk natur, men det er feil. Katten er ikke tilpasset et liv utendørs i Norge på vinterstid og er avhengig av en ansvarlig eier for å kunne leve et godt liv.

Viktig å vite når du skaffer deg katt

Katter lever ofte i 15-20 år. Hunnkatter blir vanligvis kjønnsmodne fra 4-5 måneders alder og kan få 2-6 kull per år, gjennom hele livet. Hunnkatter trenger ikke å få kattunger for å leve et godt liv. Det å få et kull er en stor belastning for kroppen og sammen med det faktum at det kan være vanskelig å finne et hjem til kattungene, gjør at Dyrebeskyttelsen Norge anbefaler kastrering av familiekatter. Vi anbefaler også ID-merking av alle katter, slik at vi kan finne eier dersom katten kommer bort fra hjemmet eller noe skjer med den. Alle dyr som er ID-merket med mikrochip, blir registrert i en nasjonal database som heter DyreID. Husk at du må sørge for å holde kontaktinformasjonen din oppdatert i databasen.

Noen velger å merke katten med et halsbånd med eiers navn og telefonnummer. Dette kan være et fint supplement til mikrochip, men det erstatter ikke elektronisk ID-merking. Husk at halsbåndet kan falle av og at katten da mister merkingen sin. Hvis det er ønskelig å bruke halsbånd, må det være et halsbånd med selvutløsende lås, så katten ikke henger seg fast i noe. Velg gjerne et halsbånd med refleks som gjør det lettere for bilister å se katten i mørket.

Halsbånd er ikke en erstatning for elektronisk ID-merking

Katter er mest utsatt for ulykker i tidsrommet mellom skumring og daggry. Det er også da kattene jakter mest. Ved å holde katter innendørs i denne perioden beskytter du katten mot sykdom og skade, samtidig som du beskytter sårbare arter mot jakt.

Viktig å kastrere og ID-merke katten din!

Ukastrerte og umerkede katter som slippes ut, er hovedårsaken til at vi har hjemløse katter i Norge. Disse kattene formerer seg og gir opphav til flere forvillede katter. Kattene lever harde liv og er svært utsatt for sykdom og skade. Smittespredning til familiekatter forekommer hyppig og kan føre til alvorlig sykdom. Kastrering og ID-merking er viktige tiltak som forebygger både hjemløshet og lidelse.

Kattunger

Kattunger bør få være hos kattemor til de er minst 12 uker gamle. Både i denne perioden og i perioden rett etter flytting til nytt hjem, er det viktig å sosialisere kattungene. Sosialisering er nøkkelen til et godt liv og reduserer risikoen for at kattene utvikler atferdsproblemer.

Når man sosialiserer en katt, driver man med miljøtrening. Målet er å la katten bli kjent med nye ting på en morsom og leken måte. Dette vil typisk være ting som katten må forholde seg til senere i livet. Det kan for eksempel være støvsuging, sitte i bur, bilkjøring, barn, hunder, håndtering osv. Husk at trening må tilpasses individet og at belønningsbasert trening fremmer læring.

Kattens stedsans er ikke ferdig utviklet før katten er rundt ett år gammel. Det er derfor viktig at kattunger får gradvis opptrening i det å være utendørs. En katt bør være godt sosialisert mot familien sin og kjenne hjemmet sitt svært godt, før den slippes ut alene. Vi anbefaler at kattunger ikke slippes ut på egen hånd før de er nærmere ett år gamle. Kattunger som ikke er kastrert og ID-merket, må absolutt ikke slippes ut.

Ulykker kan skje

Små kattunger er veldig nysgjerrige og mindre forsiktige enn voksne katter. De har lett for å skade seg og kan finne på å legge seg på alle mulig, rare plasser.

Det er ikke uvanlig at katter brenner seg på varme komfyrtopper eller strykejern og de kan finne på å slikke på skarpe kniver med matrester. Kattunger har også hoppet opp i doskåler og druknet.

Katter kan også få i seg giftige kjemikalier fra kjøkken, bad og garasje, som for eksempel plumbo eller frostvæske eller spise giftige planter som vi har i huset vårt

Kattunger (og noen voksne katter) kan legge seg:

- I peisen
- Inni sofaen
- I vaskemaskinen eller i tørketrommelen
- Under motoren eller oppå hjulene på bilen
- Inni skap eller skuffer som lukkes

Sykdom

For å beskytte katten mot sykdom anbefaler vi regelmessig vaksinasjon. Vaksinasjon av katt som ferdes utendørs, vil i tillegg til å beskytte katten din mot sykdom, redusere spredning av sykdom mellom katter.

Akutt og uforutsett sykdom som krever omfattende veterinærbehandling, kan være en stor kostnad å bære. Forsikrer du katten din, vil kostnadene bli redusert og være mer forutsigbare.

Kattepass

Dersom du skal reise bort, må du finne noen som kan passe katten din. Katten skal, i tillegg til å få mat og vann, ha daglig tilsyn. Den må sjekkes for skader eller sykdom og få noen timer med sosial kontakt hver eneste dag. Mange velger å la katten bo hjemme og få daglig besøk av en kattepasser. Alternativt kan man ha katten i et kattepensjonat. Husk at disse krever oppdatert og godkjent vaksine, før inntak.

Husk å skaffe kattepasser før ferie!

Dersom katten skal være med på ferie eller flyttes til en kattepasser, er det viktig at den holdes innendørs og luftes i bånd. Går ferien til utlandet anbefaler vi at katten blir igjen hjemme. Dersom du allikevel planlegger å ta med katten på utenlandsreise, er det viktig at du setter deg inn i reglene som gjelder for reise med dyr til akkurat det landet. Du finner mer informasjon om dette hos Mattilsynet (www.mattilsynet.no). De strenge reglene for reising med dyr, er innført for å hindre spredning av sykdommer til både mennesker og dyr.

Hva trenger katten?

Katter trenger god plass til å bevege seg rundt og vil gjerne klatre og hoppe. Katten trenger en liggeplass der den får være i fred dersom den ønsker det. Oftest vil katten selv velge en plass hvor den har oversikt over omgivelsene.

Et transportbur er viktig å ha, blant annet når katten skal fraktes til veterinær og som brannberedskap i hjemmet. Det er viktig å ha en gradvis tilvenning til buret, da de fleste katter synes det er stressende å være på reise. Sett gjerne buret med et godt liggeunderlag på et trygt sted, med døren åpen. Katten vil da venne seg til buret ved å bruke det som liggeplass og gjemmested. Ved å gi katten godbiter i buret får den en positiv opplevelse.

Katten trenger også en dokasse innendørs. Katter vil gjerne grave ned avføringen sin i sand eller jord og en do med høye kanter er derfor å foretrekke. Det er viktig å ha godt med strø i kassen. Katter er svært nøye med hvor de gjør fra seg og dersom katten slutter å bruke doen, bør du sjekke dokassen. Vanlige årsaker til at katten slutter å bruke dokassen, er at den er for full, at de ikke liker lukten på rengjøringsmiddelet du bruker eller at doen står for nærme matskålen. Det kan også være at katten ikke vil dele do med andre katter.

Katter trenger å kvesse klørne sine og et klorebrett eller stativ er viktig for å beskytte blant annet møbler og gardiner. Ved å henge spennende leker på klorebrettet eller stativet gjør du det mer attraktivt for katten din. Katter liker å strekke seg opp etter klorebrettet, så sørg for at høyden på brettet passer kattens størrelse.

Katten trenger én skål til friskt vann og én skål til mat. Skålene bør settes på et sted hvor katten kan spise i fred og de bør vaskes hver dag. Katten er en kjøtteter og for at den skal holde seg frisk er det viktig at maten inneholder proteiner fra kjøtt og fisk. Godt tørrfôr beregnet på katt vil dekke kattens behov for næring. Følg mengdeanvisning på fôrsekken. Kattunger har behov for andre næringsstoffer enn en voksne katter, og skal derfor ha et fôr tilpasset kattunger.

For mange katter, er det greit å sette fram hele døgndosen med fôr, slik at katten kan spise mange små måltider i løpet av dagen. Dersom katten er for tykk, bør den få mindre fôr eller fôr med redusert energiinnhold. Her kan dyreklinikken din veilede deg nærmere med hensyn til type og mengde.

De fleste katter får diaré av melk og melkeprodukter, så unngå å gi det.

Katter kan spise gress ute og ofte kaster de opp etterpå. Dette er trolig en måte å få i seg fiber på, i tillegg til at katten får opp hårballer fra magesekken. Katter som ikke har tilgang til gress utendørs, kan få kattegress eller stuebambus. Dette fås kjøpt i dyrebutikker og hos hagesentre. En del stueplanter kan være giftig for katten og disse bør man unngå å ha i huset.

Sosial kontakt og aktivisering

Kattunger som opplever positiv kontakt med mennesker tidlig, vil gjerne trives med sosial kontakt og kos, videre i livet. Det er viktig at vi setter oss inn kattens språk og at vi respekterer dens grenser. Dersom du har en forutsigbar og rolig væremåte, vil du få en trygg og tillitsfull katt.

Det anbefales at innekatter har én eller flere kattevenner, slik at de har mulighet til å være sosiale med andre katter dersom de ønsker det.

Katter trenger å være i aktivitet. Leking er en fin aktivitet, der katten får brukt jaktinstinktene sine. Katteleker kan kjøpes i dyrebutikken eller du kan lage dem selv av blant annet doruller og trådnøster. Vær oppmerksom på leker med tråd, da noen katter kan finne på å spise tråd og denne kan skade mage- og tarmkanalen.

Dersom katten kjeder seg, kan den bli frustrert og det kan resultere i uønsket atferd som blant annet frykt, aggresjon, biting, urinmarkering og kloring. Dersom katten din viser slik atferd, bør den i første omgang undersøkes av veterinær for å utelukke sykdom.

Stell

Katter er flinke til å stelle seg selv, men setter pris på en hjelpende hånd fra oss. Spesielt om de har lang pels eller røyter mye. Daglig børsting vil fjerne overflødig pels og forebygge dannelse av hårballer.
Det er normalt ikke behov for å bade katter eller å klippe klørne deres.
I tillegg til pelsstell, er det lurt å ta en regelmessig titt på øyne, ører og munn for å se at alt ser normalt ut. Regelmessig tannpuss vil forebygge tannstein og tannproblemer.

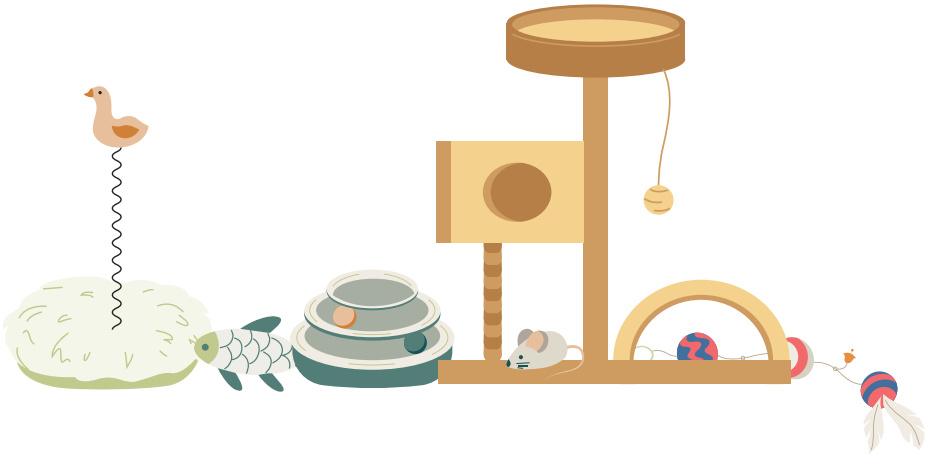

Tegn på sykdom

Unormal oppførsel kan være et tegn på smerter eller ubehag. Katter kan vise dette på forskjellig måter. Noen kan bli mer aggressive, mens andre blir mer kosete. Andre igjen kan forsøke å gjemme seg. Hvis du mistenker at det er noe i veien med katten din, må du ta kontakt med veterinær.

Avl

Avl med fokus på utseende fører til helseproblemer hos katt. Katter med flatt ansikt og kort snute, som for eksempel perser, lever med store pusteproblemer. Også andre trekk hos katter, som for eksempel foldede ører, korte haler og manglende pels, fører til lidelse og sykdom. Unngå å legge til rette for slik avl, ved å avstå fra å kjøpe kattunger av raser med ekstrem anatomi.

Her er noen tegn på sykdom eller skade:

- Spiser dårlig
- Drikker mer enn normalt
- Går plutselig ned i vekt
- Kaster opp mye
- Løs/hard mage eller forstoppelse
- Tisser ofte eller har problemer med å tisse
- Rennende øyne og/eller nese
- Nyser, hoster eller puster tungt
- Halter på ett eller flere bein eller er ustø og vinglete
- Klør seg mer enn normalt
- Dårlig ånde som kommer plutselig eller forverres
- Klumper i huden eller i juret
- Har en hvit hinne som dekker en del av øynene

Mer informasjon om generelt dyrehold og kattehold finner du her:

- Dyrevelferdsloven
- Mattilsynets veileder om hold av katt
- Boka «Katten. Atferd og velferd» av Bjarne O. Braastad

Dyrebeskyttelsen Norge

Vil du støtte Dyrebeskyttelsen Norges arbeid for dyr i nød?

Dyrebeskyttelsen Norge er den eneste landsdekkende dyrevelferdsorganisasjonen som gir praktisk hjelp til dyr i nød. Hver dag, hele året, jobber våre lokalavdelinger for å redde dyr fra hjemløshet og vanskjøtsel.

Vi driver også Lisaklinikken, Norges eneste gratis veterinærtilbud for mennesker med økonomiske utfordringer. Her får dyrene nødvendig veterinærhjelp og all behandling er gratis.

I tillegg jobber Dyrebeskyttelsen Norge for bedre dyrevelferd for alle dyr. Vi driver politisk påvirkning og kjemper for lover som gir dyr sterkere rettigheter og bedre beskyttelse.

Ønsker du å bidra til en bedre framtid for dyra, kan du skanne denne QR-koden:

Du kan lese mer om Dyrebeskyttelsen Norge på www.dyrebeskyttelsen.no